

KURYER LITEWSKI

W WILNIE DNIA 18 LISTOPADA V. S. 1814. ROKU,

WIADOMOSCI KRAJOWE.

St. Petersburg, dnia 4 listopada.

Gazeta, Poczta Północna, umieściła list JW. Jenerała Feldmarszałka, Hrabiego *Barclai de-Tolli*, do JW. Jenerała jazdy, Hrabiego *Płatowa*, pod dniem 24 czerwca 1814 z *Bruchsal*, pisany, którego brzmienie jest następujące:

„Mościwy Panie mój Hrabio Mateuszu Iwanowicz!

„Kiedy niewyciężone rycerstwo Ruskie odczynęło swoje od ręki potężnego nieprzyjaciela, na zagładę jęj godzącego, wybawiało, w tymże pamiętnym czasie rycerstwo Donu pod sprawą JW. Pana, wstawiało siebie przez nowe i niepoliczone dowody przywiązania do Najjaśniejszego Monarchy, i przez gorliwość ku powszechney sprawie. Oprócz półków, które się z taką chwałą przeciwko ogromny sile nieprzyjaciół stawiały, na samym wejściu w granice nasze, starzy woioownicy Donu, którzy po wieloletnich trudach w zawodzie chwały, odpoczywali już na łonie swych rodzin; młodź, która nie miała jeszcze sił dojrzałych do znoszenia trudów woiennych; wszyscy za pierwszą odezwą Monarchy lecieli na obronę szczęścia i sławy Rossyy. Ukazawszy się na Tarutyńskich polach, po bitwach naykrwawszych, stali się dzielnym zasiłkiem dla woyska. Wnet potem, kiedy naszey i powszechney spokojności nieprzyjaciel, doświadczwszy mocy, męstwa i wytrwałości woioowników i całego Rossyjskiego ludu, do haniebny wzięł się ucieczki, Rycerze Donu z bystrością wtedy iego ścigając, ślady iego trofeami zwycięstw swych uścielali, z rąk mu odbierali bogactwa, w *Moskwie* złupione, a łącząc sławę woioownika z pobożnością Chrześcianina, nieśli skarby te w ofierze przed tron Naywyższego. Pomniki ofiar ich, zdobiąc świątynią Pańską w stolicy Oyczyzny, zostaną wiecznym świadectwem chwalebny ich gorliwości ku prawowierney religii. Nakoniec, kiedy zwycięzkie woyska Naymiłosciwszego dla nas i czulego na nie-szczęście innych narodów Monarchy naszego, wypędziwszy z ziemi naszey całą potęgę nieprzyjaciela, obrócone zostały na oswobodzenie obcych krajów z pod iegoż iarzma, półki dońskie spólnie z nimi działając, wszędzie godnie dzielili z nami sławę obrońców *Niemiec*, wybawicieli samy *Francyi*, wskrzesicieli pokoju w *Europie* całej. Tak jest, Mościwy Panie mój, przez cały ten pamiętny czas, żadnego nie było zdarzenia, gdzieby bohaterowie Donu nie okryli się blaskiem dzieł rycerskich i patriotycznych; nie było bitwy, w którejby oni nie odnieśli tryumfu; nie było trudów i zawad, którychby niepokonali; nie było niedostatku, którego by nie zniesli. Teraz, kiedy powracając do błogich siedzib swych rodzin, niosą z sobą od brzegów *Sekwany*, do brzegów *Donu*, sławę, pokój i dary błogosławienstwa, nie mogą utać prawdziwey wdzięczności moięj dla nieśmiertelnych dzieł ich rycerskich. Zapewne, że i bez moięj wdzięczności, znajoma światu całemu ich sława; ale mając dla siebie samego za rzecz pełną chluby podać do pamięci potomków, iż miałem zaszczyt być świadkiem tak pamiętney i chwalebny ich służby, dla dobra własnego i obcych narodów, najmocnię proszę JW. Pana przyjąć to rzetelne wy-

znanie szczerých moich uczuć, iako dowód szczerólniejszego poważenia dla zasług rycerstwa Dońskiego, od całego woyska, któremu ia z powierzenia Cesarza Jegomości miałem szczęście dowodzić. Niech ta wdzięczność stanie się razem niewątpliwym dowodem szczerólniejszego mego dla JW. Pana poważenia, które zachowując na zawsze mam honor bydz. &c. &c.

— Komitet Towarzystwa Bibliynego Rossyjskiego, przystępując do drukowania Biblii, zakupił papieru blisko na 90,000 rubli wartości. Papier ten robiony był w fabryce *P. Olchina* Radzcy handlowego, który przez swe chwalebne usiłowania wiele się przykładą do szczęśliwego postępu przedsięwzięć Towarzystwa. Ale, iakkolwiek są znakomite postępy Towarzystwa, kres iednak, który sobie zakłada, jest bardzo oddalony. Miliony poddanych państwa Rossyjskiego, tylą różnemi mówiących językami, mają bydz dostatecznie opatrzeni exemplarzami Pisma świętego. Heż to papieru, iakich summ potrzeba ieszcze, iakie trudności pokonać przyydzie! Wszystkie te względy nie są zdolne zatrzymać Towarzystwa, mającego nadzieię w błogosławienstwie Naywyższey Istności, której chwała nayskutecznię może się powiększyć przez rozszerzenie prawd objawionych. Ona to obudzi w sercach naszych spóziomków gorliwą żądę, przykładania się do wykonania tego przedsięwzięcia przez dobrowolne składki lub inne pomocy dla Towarzystwa. (*le Conser.*)

— Towarzystwo, któremu jest polecony szafunek darów patryotycznych, przeznaczonych na wsparcie tych, którzy naywięcęy ucierpieli w czasie wojny, ogłosiło temi dniami w gazecie tuteyszey dalszy ciąg czynionego wsparcia. Summy od dnia 7 lutego do 7 października przesłane do guberniy Moskiewskięy, Smoleńskięy, Witebskięy i innych, wynoszą 412,365 rubli 1 kop.; dodawszy dawnięy posłane 5,447,354 rubli, 85 kop., ogół uczyni 5,859,719 rubli 86 kop. (*le Conservateur*)

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

A U S T R Y A.

Wiedeń, dnia 10go listopada.

Cesarzewicz Jmć W. Xiążę *Konstanty* wczora po południu ztąd wyiechał.

— Lista pełnomocnych Ministrów ośmiu dworów, które podpisały traktat w *Paryżu*, i w których imieniu pisane były deklaracye ściągające się, do Kongresu: Austriacy: Xiążę *Metternich*, Baron *Wessenberg* (ostatecznie poseł Austriacki w *Londynie*); Rossycy: Hrabia *Razumowski* (dawniejszy Ambasador Rossyjski w *Wiedniu*), Hrabia *Stackelberg* (terazniejszy Poseł Rossyjski w *Wiedniu*), Hrabia *Nesselrode* Sekretarz Stanu interessów zewnetrznych; Francuzcy: Xiążę *Tayllerand*, Xiążę *Dalberg*, Hrabia *La-Tour-du-Pin*, Hrabia *Alexis Noailles*; Angielscy: Lord *Castlereagh*, Lord *Cathcart* (Poseł Angielski przy dworze Rossyjskim), Lord *Clancarty* (ostatecznie Poseł Angielski w *Hadze*), Lord *Stewart* (brat Lorda *Castlereagh*, Poseł przy dworze *Wiedeńskim*); Pruscy: Xiążę *Hardenberg* Kanclerz Stanu, Baron *Humboldt* (mianowany na Posła Pruskiego do *Paryża*); Szwedzki: Hrabia *Löwenhielm* (Poseł Szwedzki przy dworze Rossyjskim); Hiszpański: kawaler *Labrador* (Radzca Stanu w *De-*

partamencie interesów zagranicznych); Portugalscy: Hrabia *Palmella - Souza - Holstein* (Poseł Portugalski w Anglii) Hrabia *Saldanda da Gama* (Poseł Portugalski przy dworze Rossyjskim), Kawaler *Lobo de Silveira* (mianowany Posłem do dworu Wiedeńskiego). Ministrowie ci prezydencją swoich obrad Xięciu *Metternichowi* powierzyli. — Kommissya do interesów Niemieckich składa się z Pełnomocników następujących: ze strony Austriackiej Baron *Wessenberg*; z Pruskiej Baron *Humboldt*; z Bawarskiej Marszałek Xiążę *Wrede*; z Hannowerskiej Hrabia *Münster* i Hrabia *Hardenberg*; z Wirtemberskiej Hrabia *Winzingerode* i Baron *Linden*.

Dnia 11 listopada.

Wczora N. Cesarz Jegomość z NN. obcymi Monarchami w zwierzyńcu *Lauzer* bawili się polowaniem na dziki, po którym byli na obiedzie w *Schönbrun*, gdzie także znajdowały się NN. Cesarzowe Austriacka i Rossyjska, oraz Arcy-Xiężne Austriackie i Wielkie Xiężne Rossyjskie.

— W Kommissyi interesów Niemieckich zasiadać będą jeszcze, Xiążę *Metternich* i Xiążę *Hardenberg*, jako pierwsi Pełnomocnicy Państw Austriackiego i Pruskiego.

— Poseł Króla Wirtemberskiego przy dworze Bawarskim, Baron *von Marschal*, ze *Stutgardu*; Minister W. Xięcia Badeńskiego Baron *Benkheim*, z *Carlsruhe*; Sasko Królewski Radzca poselstwa *P. Breuer*, z *Berlina* tu przybyli.

Dnia 12 listopada.

Bal maskowy, który nasz Minister stosunków zewnętrznych, Xiążę *Metternich*, w letnim swoim dawał pałacu, bytnością swoją raczyli zaszczyścić NN. Cesarstwo Jegomość i wszyscy obecni tu Monarchowie. Wszystko nosiło cechę największej okazałości: wieczerza, aż po 12tę z północy nastąpiła: około 1,500 osób na nim się znajdowało: zabawy zakończyły się równo ze świtem.

— Cesarz Jmc, Pana Jana Stanisława *Broniewskiego* Szambelanem swoim mianował.

— Przez dekret Cesarza Jmci pod dniem 22 października, zabroniono jest żydom używać do pisania tranzaktów języka hebrajskiego i tak zwanego żydowskiego, a zalecono używać języków krajowych.

— Temi dniami N. Król Duński ze szwagrem swoim Xięciem *Holstein-Beckskim*, zwiedzał wszystkie zakłady publiczne w tutejszej stolicy: szczególniej uwagę jego zajęły biuro topograficzne, biuro ieneralnego sztabu kwatermistrzowskiego i fabryka kóronek.

— Dnia 11 t. m. był wielki bal w salach reduktowych, na który 7,000 osób znakomitszych tak krajowych jako i obcych przez bilety było zaproszonych. Dwór Cesarski i wszyscy obecni tu Monarchowie bytnością swą zaszczyścić go raczyli. Godność, przepych, gust, przyjemna wesołość, zamieniły ten bal w najświetniejszy widok. (z *Gaz. Oestr. Beob.*)

Lwów, dnia 18go listopada.

Dnia 16 t. m. nadciągnęły tu dwie dywizye grenadyerów węgierskich *Splenięgo* i *Beniowskiego*: oddział grenadyerów milicyi miejskiej w paradzie wychodził na spotkanie i do miasta ich wprowadził.

(z *Gaz. Lwow.*)

Grac (w Styryi) dnia 6go listopada.

Dnia wczorayszego mieliśmy szczęście powitać w murach naszych Arcy-Xiążęcia *Jana*. Jest to Xiążę Austriacki, który pierwszy przyjechał do nas po nastawnym chwalebnyim pokoiu. Odebraliśmy także radosną nowinę, że N. Cesarz, Pan nasz miłościwy, z NN. Cesarzem Rossyjskim i Królem Pruskim przybędzie tu po 15ym b. m. Okoliczność ta poda nam sposobność złożenia w murach naszych hołdu uwielbianemu Monarsze naszemu, wybawicielowi *Europy*, a razem i NN. Mocarzom, którzy pospołu z nim, przez swe zwycięstwa przyłożyli się do chwalebnyego zakończenia wojny narodów. (z *Gaz. Lwow.*)

Tryest, dnia 20go października.

Od 30go września do 16go października zawinęło do portu naszego z blizkich i dalekich okolic 47 okrętów różney wielkości z towarami osadniczemi.

(z *Gaz. Lwow.*)

N I E M C Y.

Gazeta rządowa Bawarska, zawiera wyrok Królewski, dnia 21go października w *Wiedniu* datowany, względem urządzenia na przyszłość obrony kraju. Wyroku tego treść jest następująca: Siła zbrojna Królestwa Bawarskiego składa się: a) z woyska czynnego, jako 1szej klasy siły zbrojney; b) z legiy ruchomych, czyli gwardyy narodowych, 2giej klasy, które odtąd na regimenta ziemskie podzielone będą; c) z gwardyy narodowej 3ciej klasy (milicya). Sposób zaciągu i dopełniania czynnego woyska ma się odbywać podług ustawy konskrypcyney, pod dniem 29 marca 1812 roku. Woysko czynne w czasie pokoju i wojny, ciągle jest uzbroione i gotowe do obrony. Gwardya narodowa 2giej klasy w formowaniu się swoim zachownie przepisy wyroków dnia 28go lutego i 10go czerwca roku przeszłego; a tyle razy do broni powołaną bywa, ile bezpieczeństwo Królestwa tego wymaga; jest ona pomocą dla woyska regularnego i w potrzebie dzieli jego służbę, ma też równe z nim prawo do zaszczytów, dystynkcyi i t. d. Regimenta ziemskie obowiązane są do pełnienia służby w czasie wojny wewnątrz i za granicami Królestwa na równi z woyskiem regularnym; w czasie zaś pokoju w pewnych tylko czasach zbiera się na ćwiczenia wojskowe. Osoby należące do 2giej klasy gwardyy narodowej w czasie pokoju podlegają tylko prawom i sądowi cywilnemu. Gwardya narodowa 3ciej klasy, czyli milicya, co do formowania się swojego, zachownie przepisy wyroku dnia 28go października. W czasie pokoju po miastach i wsiach utrzymuje straż bezpieczeństwa wewnętrznego; w niedostatku woysk liniowych utrzymuje zwyczajne załogi. W czasie wojny stanowi ona odwody regimentów ziemskich do wzmocnienia woyska czynnego użytych; staje też w obronie przeciw nieprzyjacielowi, a to za szczególnym rozkazem Królewskim. Zeby zaś tey siły, która podług podanych dotąd list popisowych wynosi, 400,000 ludzi, stosownie do terażnięszych przepisów użyć można było; a razem, iżby zapobiedz niedogodnościom, z poruszenia całej massy wynikającym, gwardya narodowa 3ciej klasy dzieli się na dwa oddziały: do pierwszego należą żonaci, do skończonego roku 40go; do drugiego starsi oycowie rodziny, jako też meższczyzni nieżonaci, którzy po skończonym 40 roku, z 2giej klasy gwardyi narodowej wyszli, aż do skończonych lat 60, &c. Drugi oddział w żadnym przypadku, nie má być wyprawdzany z granic swoich okręgów.

(z *Gaz. Oest. Beob.*)

— Pisma publiczne od niższej *Elby* pod dniem 1 listopada donoszą: „Kommissya Królewsko Duńska w *Altonie*, dla opatrywania potrzeb woyska Rossyjskiego ustanowiona, otrzymała wczora list od Króla z *Wiednia*, uwiadamiający, iż N. Cesarz Rossyjski posłał Jenerałowi *Beningsenowi* rozkaz, aby całe woysko Rossyjskie, w kraju *Holsztyńskim* stojące, wyciąwszy 6,000 ludzi, do oyczyzny powróciło. Milicya Rossyjska wyruszy dnia 4go t. m., a jest jey około 24,000. — Niewiadomo czyli w *Hamburgu* zostanie załoga. Miarkując z urządzeń, mogą *Rossyjanie* zupełnie opuścić to miasto, od kilku dni Anzeaci odbywają tam strażę, a właściciele domów powołani są do podania rachunków za dawaną żywność dla oficerów. Wspomniony sześciotysięczny korpus, który w *Holsztyńskim* má zostać, zapewne, otrzyma rozkaz do wyyscia, iak tylko N. Cesarz *Alexander* potwierdzi traktat zawarty między *Rossyją* i *Danią*, i skoro Xiążę *Chrystyan* oddali się z *Norwegii*. — Niedostatek pieniędzy czuć się dać w *Hamburgu* i *Altonie*, a handel nierównie mniejszy, niż był latem.

— List z *Hamburga* pod 25 października (umieszczony w gazecie *Powszechny*), zawiera, co następuje: „Hrabini *Beningsenowa* wyjechała stąd przed kilką dniami do *Celle i Hannoveru*, — Rzecz godna zastanowienia, że Rosyianie most idący z *Wilhelmsburga* do *Harburga*, tudzież promy na *Elbie*, z wielką uwagą opatrywali, czy wojsko z działami przeprowadzić się na nich może. Zda się więc, iakoby część stojącego w okolicy tutejszemu wojska Rosyjskiego pociągnąć miała do kraju *Hannowerskiego*. Z drugiej strony dowiadujemy się, że *Dania* przyjęła na siebie obowiązek, dawania jeszcze przez cały listopad żywności wojsku Rosyjskiemu, stojącemu w *Xięstwie Holsztyńskim*. Rosyianie byli już od kilku dni gotowi do wyścia, gdy do Jenerała *Beningsena* goniec Angielski przybył. Jenerał ten wyprawił zaraz Adjutanta swego do Cesarza *Alexandra*; a póki ten nie powróci, zostanie wszystko w dawnym położeniu. (z *Gaz. Lwow.*)

Gazeta *Ryska Zuschauer* od brzegów *Menu*, pod d. 2 listopada donosi: „Wiele już rzeczy, szczególniej tyjących się Niemiec, zda się być zupełnie ukończonemi. Hrabstwo *Glatz*, górna *Luzacya* i część *Saxonii* do królestwa Czeskiego wcielić się mają; zda się, że to będzie cyrkul gór kruszcowych (*Erzgebirgische Kreis*). We *Włoszech*, *Lombardya*, iak była w roku 1792, i wszystkie posiadłości na lądzie dawniejszemu Rzeczypospolitej *Weneckiej z Dalmacyą, Raguzą i Kattaro*, tudzież siedm wysp *Weneckich* (Później Rzeczypospolita *Jońska*) mają być przyłączone do państw Cesarza austriackiego. Jeszcze to nierozstrzygniono, czyli część *Szwajcar*, mianowicie *Gryzony*, dolina *Liwińska* i woytostwa *Włoskie* również przeznaczenie otrzymać mają.”

— Gazeta *Korespondenta Warszawskiego* umieściła z *Korespondenta Hamburgskiego* następujące o *Saxonii*, wiadomości:

„z *Drezna* dnia 2 listopada: Xiążę *Jmć Repnin*, wydał do naszych władz krajowych następujące obwieszczenie: „Urzędowe pismo Ministra Stanu *Barona Szteyna*, datowane dnia 21 października, donosi mi o układzie zawartym dnia 28go września w *Wiedniu*, mocą którego *N. Imperator Wszech Rosy*, z przychyleniem się *Austrii i Anglii*, zarządy *Królestwa Saxonii* składa w ręce *N. Króla Pruskiego*. Mam zlecone *Wielkorządztwo* kraju tego, oddadź *Królewsko-Pruskim Pełnomocnikom*, skoro przybędą; i zezwolić, aby wojsko Rosyjskie przez *Pruskie* zastąpionem było, a to, aby ułatwić połączenie *Saxonii z Prusami*, które wkrótce uroczystym i uroczodniejszym sposobem ogłoszone zostanie, i obadwa ludy z sobą połączy. Połączenie to, inż samo przez się stanowi wielkie korzyści dla obódwóch *Królestw i całych Niemiec*; a przez najwyższą przychylność i staranność *N. Imperatora*, i znaną powszechnie łaskawość i sprawiedliwość *N. Króla Pruskiego*, większem jeszcze staie się dobrodzieństwem. Podług ściągających się do dobra ogółu i pojedynczych części narodu, *N. Król Fryderyk Wilhelm*, iako przyszły *Władca* rozkazał oświadczyć: iż nie ma zamiaru wcielania *Saxonii*, iako prowincyi do *Państw swoich*, lecz połączenia iey z niemi pod tytułem *Królestwa Saskiego*, i zapewnia iey całość, a oraz używanie przywilejów, praw i korzyści, które konstytucya niemiecka przyzna krajom Niemiec, składającym część *Monarchii Pruskiej*; do tej zaś chwili, nic w terażniejszym urządzeniu zmienionem nie będzie. *N. Imperator Alexander* rozkazał oświadczyć swoje szczególne ukontentowanie, z powodu powyższego układu i t. d.”

„z *Lipska* dnia 4go *Października*: *Królewsko-Pruski Pułkownik Bismark* przybył tu dla obięcia dowództwa w mieście. Do dziś dnia nie mamy wiadomości o przybyciu *Pełnomocników Pruskich* do *Drezna*.

z *Brandeburskiego* dnia 5go *Października*; *Woyśko Pruskie* od *Renu*, dziś, jutro i pojutrze wche-

dzic będzie do *Saxonii*. Słychać, iż *Jenerał Gaudy* dopóty sprawować będzie *Wielkorządztwo* w *Saxonii*, dopóki tam nie przybędzie *Jenerał Kleyst z Nollendorfu*.

W Ł O C H Y.

Gazeta Oestereichischer Beobachter ze *Włoch* umieściła co następuje: „Podług wiadomości z *Turyynu*, *P. William Hill*, *Posel nadzwyczajny i Minister K. J. Brytanii* W. dnia 19go października tam przybył, a dnia 29go t. m., kiedy *Król z Rivoli* do *Turyynu* powrócił, otrzymał audyencyą, i złożył swe listy wierzytelne. *Minister* ten prosto wprawdzie z *Londynu* przybył, dawniej jednak sprawował już w *Cagliari* przy dworze *Króla Sardyńskiego* poselstwo Angielskie; dnia zaś 23 prezentował *Królowi P. Perci* *Sekretarza* poselstwa i *P. Fielding*, także do poselstwa należącego; 24go *Król* znowu do *Rivoli* wyjechał. — Ostatnie listy z *Korsfu* w *Wenecyi* otrzymane donoszą, że ta wyspa ciągle w niejakim rozruchu zostaje. Jak tylko usłyszeli tam pogłoskę, iż, iakoby, wyspa ta zakonowi *Maltańskiemu* oddaną być miała, wysłali natychmiast dwóch deputowanych do *Kongresu Wiedeńskiego*. — Podług podanej do *Kongresu* w imieniu zakonu *Maltańskiego* prośby, ma ten zakon jeszcze w posiadaniu swoim dochody w *Sycylii i Sardynii*; otrzymał na powrót dochody przeorstwa w *Rzymie, Parmie i Placencyi*; a ciągle pobiera dochody ze swoich posiadłości w *Czechach*. Spodziewa się powrócić do swych dawniejszych własności w krajach *Weneckich i Lombardyi*, iakoteż mieć powrócone przeorstwo w *Pizie*, komanderye w *Hiszpanii i Portugalii*, które w ostatnim z tych krajów jeszcze nienaruszone zostają; tudzież we *Francyi*, które jeszcze alienowane nie są. Od *Anglii* żąda zakon tylko pomocy w ogólności, a o *Malcie* zupełnie milczy; również od *Prus, Bawaryi* i innych; wspomina też o czynionych niegdyś subsydyach od *Szwecyi i Danii*, za eskortę dla ich okrętów handlowych na śródziemnym morzu. Wyznaczenie nowy dla zakonu stolicy, iak mówią, *Kongresowi* zostawiają. — Z zadziwieniem w gazecie *Francuzkiej* czytamy, (pisze *Journal de Debats*) list, iakoby, z *Medyolanu* pod dniem 18 października pisany, w którym między innymi ma być wyrażono: „Gdy dnia 17 t. m. ukazał się na teatrze *della Scala* *Marszałek Hr. Bellegard*, wzniosty się na parterze iednogłośnie okrzyki „*Niech żyje Napoléon*.” Gdy też wołania kukłocowi 3go aktu na nowo mocniéj słyszeć się dały, obrócił się *Hr. Bellegard* do parteru, i oświadczył, iż sala jest otoczona, i że, iesli mu natychmiast nie będą wydani ci, którzy byli początkiem tych buntowniczych krzyków, żołnierzy wprowadzi, a ci potrafią ich wynaleść. Natychmiast wskazano dziewięć osób, które tegoż wieczora przy pochodniach rozstrzelane zostały.” List ten, mówi daley *Journal de Debats*, był nam także przed czterma dniami przysłany; aleśmy osądzili za przyzwolitą odrzucić, mając go za bardzo podeyrzany i samemi tylko napełniony baśniami, które już od dziesięciu dni po *Paryżu* krążą. Mamy przed sobą gazety *Medyolańskie* pod d. 17, 18, 19, 20, 21 i 22 października, i najmniejszego w nich śladu o tém nie znajdujemy. Czytamy przeciwnie, że dnia 18go nader liczny i świetny bal maskowy w sali teatru *della Scala* przez *Xiężnę Wallii* był dawany, na którym się i *Hr. Bellegard* znajdował, a największy porządek i przystoynność były tam zachowane. Mamy też gazety *Turyńską, Genuęską, Florentską*, w których są artykuły z *Medyolanu*, a przecie najmniejszego nie ma wspomnienia o tych buntowniczych krzykach w teatrze *della Scala*. Zkąd wnosimy, że wszystkie wieści, które się o tém po *Paryżu* rozniosły, zupełnie są fałszywe.

H I S Z P A N I A.

Wyrokiem dnia 17 września, we wszystkich prowincjach królestwa ustanowił *Król Kommissye woyśkowe*, mające sędzić wszystkich, którzy dobra na-

wodowe kupili, lub innym sposobem z bogactwami się kosztem narodu. Teraznijsi posiadacze, mają dawnym właścicielom oddać majątki, nagrodzić szkody i koszty. W *Nowej Kastylii*, także Kommissya wojskowa, pod prezydencją Kommissarza *Balanza*, już swoją wykonywa władzę.

Dziennik Rozpraw donosi z *Madrytu*: „Kanonik *Don Ydarro* miał niedawno kazanie o miłości chrześcijańskiej, która nakazuje odpuszczać i zapominać urazy. We trzy dni potem otrzymał on rozkaz, aby się udał na wyspę *Cábrea* (w bliskości *Maiorki*), dla ugruntowania się tam w przepisach nauki chrześcijańskiej.”

Gazeta Francuzka donosi z *Madrytu* pod d. 20 października: „Wiadomo, iż około ostatnich dni miesiąca czerwca, Vice-Król miasta *Walencji* otrzymał zmyślony rozkaz, z podpisem Ministra wojny, zalecający mu ieneralnemu Kapitanowi prowincyi, Jenerała Porucznika, *Elio*, bez żadnych dalszych sądowych uroczystości, rozstrzelać. Podobnego podstępny użyto i do władz *Andaluzyi*, celem zgładzenia Jenerałów *Odonela* i *Villavicencio*. Przewrotność urzędników zamiary te bezskutecznymi uczyniła. Padło podeyrzenie na *P. J. Sevilla*, Naczelnika wydziału w Departamencie wojennym, z przyczyny podobieństwa charakteru jego ręki do pisma tych rozkazów; ale sąd uznał go niewinnym. Król w nagrodę za niesłuszne podeyrzenie przywrócił go do miejsca, i dla najstarszego z jego synów pensją tysiąc fr. naznaczył. — Król w dzień imienia swoich udarował przebaczeniem winowajców, którzy znajdują się w więzieniach, lub są za granicami królestwa, od przepisanej kary za inne, nie następnie wyliczone występki: obrażenie Majestatu Boskiego i królewskiego, rozmyślnie zabójstwo, fałszowanie monety, zabicie Xiędza, podpalanie, bluźnierstwo, złodzieństwo, fałszerstwo, sprzeciwienie się sądowi, pojedynki, niewierne sprawowanie dochodów krajowych. Dobrodziejstwo przebaczenia dla tych, co się wyniesli za granice, trwa do roku. Niepewna jednak, czy ten dobroczynny wyrok *J. K. Mci*, surowe środki pod d. 30 maja przeciwko familiom, które się z kraju wyniosły, i późniejsze przeciwko Frankmasonóm i nabywcóm dóbr narodowych wydane, strzymać będzie zdolny; gdyż uwięzienia ciągle trwają, a wiele miast doprasza się o wynadgodzenie, i zmuszenie różnych osób do wyniesienia się z ich terytoryów. — Król w dzień swoich imienia mianował 9ciu paziów, 3 Szambelanów, 3 Marszałków dworu, tygodniową służbę pełniących, 17 Jenerałów Poruczników, 29 Marszałków polnych i 24 Brygadyerów. — Król Jmć Xięcia *Fernan Nunez*, Xięcia *Montelano*, Posła swego przy Królu angielskim, mianował kawalerem złotego runa. Kilka innych osób dworu otrzymały wielkie krzyże orderu *Karola III*. — Pospólstwo tutejszj stolicy przeniknione jest popularnością naszego Monarchy, który zaniechał etykiety przodków swoich.

F R A N C Y A.

Paryż, dnia 28go października.

Dnia 21go przeszłego miesiąca sankcyonowano już prawo o wolności druku. Dzieło 20 lub więcej arkuszy zawierające może być drukowane bez cenzury. Równaż wolność bez względu na liczbę arkuszy służy dziełom w językach starożytnych, listóm pasterskim, książkóm do nabożeństwa, aktóm procesowym, pamiętnikóm towarzystw uczonych, i zdań obu Izb. Dzieło mające mniej, iak 20 arkuszy, po-

dlega cenzurze. Każdy drukarz otrzymuje patent od Króla i wykonywa przysięgę. Każda drukarnia bez patentu lub tajemna podpada zniesieniu, a właściciel podlega winie 20,000 fr. i sześciomiesięcznego więzienia. Drukarsz fałszywie podający nazwisko płaci dwa do sześciu tysięcy winy. Przez wyrok Królewski d. 24 października mianowani zostali cenzorowie. Jest ich dwadzieścia. Każdy pensyi rocznej ma 1,200. fran. prócz nagrody w stosunku do pracy. Jeneralna dyrekcya drukarni powraca do Kanclerza Francyi. Wydane dotąd patenta księgarzóm i drukarzóm są potwierdzone. Każdy drukarz obowiązany utrzymywać księgę, utwierdzoną podpisem miejscowego burmistrza, w której zapisuje wszystkie dzieła przez niego drukowane. Każdego dzieła złożyć obowiązany pięć exemplarzy. Dzieło ulegające cenzurze, może być także drukowane za pozwoleniem Dyrektora drukarni, lub Prefekta departamentu. Kopersztychów również składa się pięć exemplarzy: w żadnej gazecie nie może być umieszczone doniesienie o wysłym kopersztychu bez umieszczenia pierwiéy o nim wiadomości w dzienniku handlu księgarskiego. i t. d.

Paryż dnia 1 listopada

Miasto *Nantes* stawia pomnik dla *Ludwika XVI*. — Hr. *Ferrand* mianowany został ministrem marynarki. — Wyszedł tu nowy kalendarz w kształcie lili, ozdobiony wizerunkami familii Królewskiej. — Królewski kalendarz wyjdzie w grudniu r. t., zawierający główne rzeczy i rachunki na rok 1814 i 1815. — *Monitor neapolitański* donosi, iż wkrótce wychodzić zacznie *Dziennik Wezuwiuszu*: gazety tutejsze różne z tej okoliczności czynią uwagi. — Eskadra angielska, ze trzech okrętów wojennych złożona, krąży około *Elby*. — Podług gazet naszych, Cesarz austriacki nieprzyjął korony niemieckiej. — Mianowana jest Kommissya, która się ma trudnić wzniesieniem i poprawą twierdz i miejsc warownych. — Spodziewamy się wkrótce powrotu *Xcia Tayllera*. — Publiczność naszą nie może się dotąd przyzwyczaić do ubiorów angielskich: śmieiemy się z ich ubiorów, oni nawzajem z naszych. — Kanclerz Państwa *P. d'Ambray*, d. 28 p. m., ogłosił następujące urządzenie: „Od d. 1go listopada r. b., żadna gazeta, dziennik i żadne peryodyczne dzieło wychodzić nie może w *Paryżu*, a od d. 1 grudnia w departamentach, bez otrzymanego urzędowego na to pozwolenia. Wydane dotąd pozwolenia, na wydawanie gazet, mają być cofnione, w *Paryżu*, przez Dyrektora Policji; a w departamentach przez dyrektorów handlu księgarskiego. Dyrektor ieneralny policji i Dyrektor handlu księgarskiego, obowiązani są czuwać nad wykonaniem niniejszego urządzenia. — Niektórzy z naszych nowo mianowanych Ministrów, Posłów i Konsulów, dopiero po skończonym kongressie, mają, iak słychać, udać się do miejsc sobie przeznaczonych. (z *Gaz. Berliń.*)

D A N I A.

Kopenhaga, dnia 8go listopada.

Wczora odebraliśmy urzędową wiadomość, że *Xże Krystyan*, po długiej i przykrój podróży, dnia 4 t. m., do *Arhuus* w *Jutlandyi* przybył. — Z *Norwegii* donoszą, iż na seymie w *Chrystyanii* już się tylko wewnętrznym urządzeniem kraju zatrudniają. — Na seymie znajduje się 79 reprezentantów. — Za dowód na nowo wzrastającej żeglugi duńskiej przywodzą, że w krótkim czasie, więcej 100 pasportów algijskich otrzymano. (z *Gaz. Berlin.*)

Gazeta Kuryera Litewskiego, w zwyczajnym, jak dotąd, formacie i czasie, i na rok następny, 1815, wychodzić będzie. Premumerata: dla odbierających przez pocztę, na rok rubli srebr. 14; dla odbierających na miejscu w *Wilnie* na rok rubli 9. Odbierający, przez pocztę mogą prenumerować rocznie lub półrocznie; na miejscu zaś w *Wilnie* mogą i kwartalowie, płacąc złch 15. — Przyymmie się prenumerata: w *Wilnie*: w *Expedycyi Gazetney Pocztańtu Litewskiego* i w *Redakcyi Gazety*; w innych zaś guberniach, we wszystkich *Kantorach* i *expedycjach pocztowych*.

Dozwala się drukować. — *Z. Niemczewski* P. Członek Komitetu Cenzury. W Drukarni Dyecezalnej u *XX. Missyonarzów*
DODATEK

WIADOMOSCI KRAJOWE.

5. Лишовскій Господинъ Военный Губернаторъ, опмѣнивъ положеніе Виленскаго Губернскаго Правленія, учиненное и опубликованное безъ Его согласія, чтобы шажущіяся Обыватели минуя ушановленный порядокъ неподавали прямо къ Нему жалобъ, дабы шѣмъ по напрасну незашрудняшь Его; спѣшишь симъ извѣстишь: что онъ по прежнему всегда принимаетъ подаваемые Ему прошенія, и что за шрудъ себѣ неспашаляемъ выполняшь свой долгъ, доставленіемъ каждому законнаго покровительсва по званію Его и на основаніи того, Все милосшивѣйшаго участія, которе Его Императорское Величество брать изволитъ въ благоденствіи и шасшіи обывателей Вилны, и Виленской Губерніи. Ноябрь 3 дня 1814 года.

3. Wileński Cywilny Gubernator zawiadamia wdowę Szlachciankę Czarnecką, że Jego Imperatorska Mość, przychylając się do proźby jęy, najwyżey rozkazać raczył, syna jęy Wincentego umieścić w Monarszem wojenno-sierockim domu.

Wilno, dnia 18 listopada.

Od dnia 13go do 17go t. m. weszły do tutejszego miasta: 26ty batalion grenadyerów strzelców, dla odbywania straży, a 42ga kompania artylleryi bateryynej na konsystencyą. — Dnia 14go wyszły ztąd dwie kompanie artylleryi lekkiey, 14ta pod dowództwem Kapitana *Oczakowskiego* i 42ga pod dowództwem Podpółkownika *Zassa*, do miejsc sobie przeznaczonych; a dnia 15go półk kozacki 5ty Czernichowski, który tu stał od 21go marca roku przeszłego, wyszedł na powrót do Czernichowa.

— Temi dniami przybyli tu: Jenerał Majorowie *Gerngros*, *Pohl* i *Talyzin*; Jenerał piechoty *de Lassy* z *Grodna*; Półkownicy *Miedwiediew* i *Antropów*; także Radzca nadworny *Szembel*; Urzędnik Kancellaryi Państwa *Timkowski* Assessor kolegialny; Doktor sztabu *Bartolomey*.

— Dnia 16go t. m. wprowadzono tu chorągwie trzech półków dywizyi Jenerała *Ratto*, które postawiono w kwaterze Sztabu; pierwiey nieco wprowadzono chorągwie czterech półków teyże dywizyi.

— Przeiechali tedy: Jenerał Major *Xiążę Urusów* i Hrabia *Apraxin* z *Warszawy* do *Petersburga*; Aktualny Radzca Stanu *Łokarzewski* z *Zytomerza* do *Petersburga*.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

XIĘZTWO WARSZAWSKIE.

Warszawa, dnia 19go listopada.

W dniach 16, 17 i 18 t. m. przed Cesarzewiczem Jegomością, Wielkim Xięciem *Konstantym*, w obecności licznego grona Jenerałów i oficerów obudwóch narodów, odprawiały popis oddziały wojska polskiego, na dziedzińcu saskim, podług nowych ewolucyy: batalion piechoty liniowey, pod dowództwem Szefa *Trębickiego*; batalion strzelców pod dowództwem Półkownika *Szymanowskiego*; i oddział artylleryi, pod dowództwem Półkownika *Redla*. Zręczne i dokładne wykonywanie obrótów, zjednało ukontentowanie Wielkiego Xiążęcia, Wodz, w tak wysokim stopniu posiadającego znanosć obrótów wojskowych. Jego Cesarzewiczowska Mość wyraził podziwienie swoje szczerzej z obrótów wołyżerów, że w tak krótkim czasie mogli się ich nauczyć tak dokładnie.

— Oficerowie i żołnierze wojska Polskiego, którzy mieli czasowy pobyt w Gubernii Wileńskiej, powróciwszy z niewoli wojenney, za najmilszy dla serc swoich poczytnią obowiazek, oświadczyć wdzięcznosć publiczną obywatelom teyże Gubernii i miasta *Wilna*, za tyle odebranych gošcinności dowodów. Cokolwiek czynić może ofiar rodzinna starannosć, tego wszystkiego doznawał każdy bez różnicy żoł-

Jaśnie Wielmożny Litewski Wojenny Gubernator, odmieniwszy uczynione i opublikowane, bez jego zgodzenia się, postanowienie Wileńskiego Gubernskiego Rządu, aby Procedujący Obywatele pominawszy ustanowiony porządek, niepodawali Jemu prośb, iżby przez to niezatrudniać go daremnie, pospiesza zawiadomić: że on tak, iako i wprzód, zawsze przyymie podające się do niego prośby, i niema sobie za trud wypelniać swęj powinności: okazując każdemu sprawiedliwosć i protekcyą wedle obowiazku swego i na mocy tegożto Najmilszowszego uczestnictwa, iakie Jego Imperatorska Mość raczy brać w szczęściu i pomyšlnosći Obywateli *Wilna* i *Wileńskiej Gubernii*. — *Wilno* Listopada 5 dnia 1814 roku.

nierz. Potrzeby jego, zdrowie, wygody, opatrywane były z tym pospiechem, z tą uprzymoscią, która dobroczynnym darom nową przydawała cenę, a trwała w wdzięcznych umysłach zostawiła pamięć.

Zadosć czyniąc usilnemu towarzyszőw broń żądaniu, tak zgodnemu z własną moiem uczuciem, słaby ten wyraz dziekczynienia składam w pismach publicznych. Mianowicie zaś winien jestem wspomnieć dobroczynnosć JW. Marszałka powiatu *Trockiego*, a teraz Prezesa Trybunału drugiego departamentu Gubernii *Wileńskiej Antoniego Lappy*, który iak szczerzej wtenczas miał nad wszystkimi wojskowymi polskimi opiekę, tak powszechnę ich wdzięcznosć dla szanownych współobywateli być zechce tłumaczem.

w *Warszawie* dnia 31 października 1814 roku (podpisano) Jenerał dywizyi *Zajczek*.

— Sekretarz szkoły Głównej *Krakowskiej*, P. *Jubian Czermiński*, w liście urzędowym dnia 11 listopada, do Redaktora *Gazety Korrespondenta Warszawskiego* pisanym, uwiadomił, iż Członki Uniwersytetu *Krakowskiego* przybrały do swego Towarzystwa, JW. *Pawła Aweryna*, Naczelnika departamentu *Krakowskiego*, Radcę *Taynego N. Cesarza Jegomości Rossyyskiego*, wielu orderów kawalera, przez wydane mu dyplomma na *Doktora Prawa* w tymże Uniwersytecie.

z *Garwolina*, dnia 11go listopada.

Dnia dzisiejszego przybył tu JW. Jenerał dywizyi, Hrabia *Krasiński*, naczelnie dowodzący korpusem, który z *Francyi* powrócił, dla odbicia rewii pułku 17go iazdy litewskiej; konsystuiącego w powiecie *garwolińskim*, i dnia tego udarował W. Półkownika *Brzechffę* bytnoscią swą u niego na obiedzie. — Dnia 10go rano odbywał rewią pułku, któremu oświadczył swoje ukontentowanie, i raczył byż dnia tego na obiedzie i balu, danym w imieniu officerów, przez podpułkownika Hrabiego *Tyszkiewicza*. Liczne zgromadzenie obywateli również na ten bal było zaproszone i t. d. (z *Gaz Korresp. Warszaw.*)

FRANCYA.

Paryż, dnia 4go listopada.

Król mianował Kommissyą dla zjednoczenia Senatoryy z dobrami koronnemi, od czego jednak wyięto własnosć prywatną skenfiskowaną, która dawnieyszym swym właścicielom ma byż powrócona. — Król oglądał *Choiso*, Kanał *Ourque* i kolonnadę *Louwru*. — Część gwardyi bołowey, którą nozywają *sto Szwaycarów* zdaie się posiadać szczerzej wględy Królewskie: koszary, w których ona mieszka, nazwano Hotelem, i dla więkšzey dystynkcyi ma byż działami osadzony. — Ze statny *Napoleona*, która się na placu *Vandome* znajdowała i ze statny *Desaix* ma byż ulany posag *Henryka IV* na koniu. — Miasto *Montpelier* ma na nowe wystawić statnę *Ludwika XIV*. — W liczbie wysp, do których listy mają byż frankowane, wymieniona jest

Elba. — *Monsieur* miał doniesić. „W *Lugdunie* przyymowano mnie, iak Króla, w *Avignone*, iak Papieża. — Gdy Damy miasta *Aubenas* nie były pewne, że *Monsieur* miasto ich bytnością swoją zaszczyca, wysłały do niego deputacyą z sześciu Dam i panien złożoną, która nader łaskawie przyjętą została. (z *G. Berl.*)

WIADOMOSCI ROZMAITE.

Rosyjski Jenerał Major *Gurjew* dnia 15 listopada, z *Berlina* do *Warszawy* wyjechał. — Słychać, że Królewsko-Saska familia pobierać będzie pensyi 5 miliony talarów. — W *Londynie* rozeszła się pogłoska, że *Anglia* nową mieć będzie wojnę z *Hiszpanią* i *Francyą*. — W nocy poselstwa francuzkiego, dnia 4 października, do Kongressu podaney, między innemi i to miało bydź oświadczenie, iż, jeżeli *Neapol* do układów przypuszczonym zostanie, *Francya* na nich się nie ukaże. — W *Kadyxie* ustała żółta gorączka. — W *Kanadzie* rozruchy panują. Wiadomo, iż większą część mieszkańców tej angielskiej prowincyi składają *Francuzi*. — Mówią, że *Saltzburg* i *Innviertel* do *Austrii* powracą. — Deputowani hamburscy z *Paryża* powrócili, nic nie dokazawszy względem kapitału bankowego.

— Półk huzarów węgierskich, *Xięcia Rejenta Anglii*, który przez długi czas służył za gwardyą bokową *Oycu s.*, otrzymał od niego nową, herbami papieżkim i węgierskim i potróną koroną, przyozdobioną chorągiew; swoją zaś na wieczną pamiątkę złożył w kościele *s. Piotra*.

— *Xięstwo Oldenburskie* podzielone zostało na sześć okręgów, iakoto: *Oldenburg*, *Neuenburg*, *Ovelgöne*, *Delmenhorst*, *Vechte*, i *Kloppenburg*; hrabstwo *Jever* jest siódmym okręgiem. Te sześć okręgów, prócz miasta *Oldenburga* i włości *Vare*, dzielą się na 20 woytowstw, w których jest 85 parafii, &c.

— W czasie wyjazdu *Oycy s.* do *Kastelgandolfsu* uwaga licznie zgromadzonego ludu, szczególniej była zwróconą na łaskę podróżną, którą się *Oyciec s.* popierał, idąc pieszo: jest ona z rogu jednoróżca, ozdobioną wielą allegorycznemi wyobrażeniami, ściągającemi się do losu *Oycy s.*; między innemi widać na nię baranka, godło łagodności, a poniżej wiersz z psalmów: *Salve a cornibus unicornium humilitatem meam!* Łaskę tę ofiarował *Papieżowi*, *Oyciec Panuzoni*, na znak wdzięczności za dobrodziejstwa dla jego zgromadzenia.

PODRADY.

2 Jenerał Prowiantmeyster i Kawaler Łaba z powodu potrzeby dostarczeń w dosyć znaczney ilości mąki, krup, owsa i siana do różnych miejsc Gubernii Wileńskiej i Grodzieńskiej i Obwodu Białostockiego, dla woysk w tych Guberniach rozłożonych, wzywa życzących podiąć się takowego dostarczenia, a w szczególności obywateli Gubernii Litewskich, naywięc do tego sposobności mających, z warunkiem, iżby wszyscy ci, którzy się podejmą wziąć takowe podrady, chcieli stawić się, lub zesłać uowowanych przez należyte plenipotencye do Wilna, do Jenerała Prowiantmeystra Łaby, przez którego wskazane będą miejsca, do których mają się czynić dostarczenia, ilość potrzebnego prowiantu i furazu, oraz termin; a po uczynieniu należytych umów względem ceny i terminów dostarczeń, zgodnych z potrzebami i dogodnościami dla Skarbu, natychmiast przystąpi się do zawarcia z podejmującemi się lub ich pełnomocnikami formalnych kontraktów. Nadto Jenerał Prowiantmeyster Łaba nie sądzi bydź nad potrzebę upewnić wszystkich tych obywateli i innych chcących się podiąć takowego dostarczenia, z którymi zawierac się będą kontrakta na dostawkę prowiantu i furazu, iż opłaty za nie pieniędzy uskuteczniane będą w swoim czasie, a to nieodmiennie w tych terminach, które w kontraktach się oznaczają, bez naymniejszey zwłoki, i że dla ulgi dostarczających, w tém co się tycze iak nayprędzszego wykonania przyjętych przez nich obowiązków, Jenerał Prowiantmeyster we wszystkich prawnych zdarzeniach, czynić będzie wszelką, iaką tylko można, pomoc. Życzący sobie

podiąć się takowych dostarczeń, mogą dla oświadczenia swoich życzeń i warunków przychodzić do Jenerała Prowiantmeystra od datty terazniejszego ogłoszenia codzienn zrana od godziny 9ey do 2ey z południa, ostateczne zaś ceny, aby były oświadczone nie późnię, iak dnia 22go terazniejszego miesiąca, a to nieodmiennie.

Podpisano: Jenerał Prowiantmeyster Łaba.

2. Wileńska Skarbowa Izba skutkiem rozporządzenia JW. Littgo woiennego Gubernatora podaie do powszechney wiadomości, iż w dniach 20, 23 i 26 bieżącego Mca 9bra będzie się odbywała w teyże Izbie Skarbowey licytacya na prowiant i owies dla woysk w tey Gubernii konsystujących dostarczyć się powinne w następney ilości: do magazynu w Wilnie mąki żytniey czetwerti 10,000, krup czetwerti 200, owsa czetwerti 4,000, do magazynu w Michaliskach mąki 1,800 krup 180 owsa 500, do magazynu w Konstantynowie mąki 1,800 krup 180 owsa 500, do magazynu w Trokach i Żoślach mąki 2,400 i krup 240, życzący wziąć takową dostawkę zechcą iawić się do teyże Izby Skarbowey dla targów w powyższych terminach odbywać się mających, z należytymi na trzecią część dostawki parękami, lub zabezpieczeniami, gdzie służące do tego kondycye kontrahentom okazane będą 9bra 13 dnia 1814 roku.

Grzegorz Fillewski Sekretarz.

OGŁOSZENIA SĄDOWE

1 Sąd Taxatorsko-Exdywizorski na usatysfakcyonowanie Wierzycieli JWW. Hrabów Platerów Kanclerzyców Litewskich Remissą Sądu Głównego Witebskiego zgo Departamentu przeznaczony, po uławionych przedwstępnych z porządku rzeczy i zamiaru wspomnioney Remissy wynikających dopełnieniach, po rozwiązanych Aktach między Posesorami zastawnemi i arendownemi, po usprawiedliwioney w większey niż prawie części między zbiegającemi się stronami Komportacyi papierów, po złożeniu oraz niektórych produktów; w porządku ekspedycyjnych się dopiero aktów z administracyi (dla dokładniejszego przygotowania się tychże stron Sessy kompletne do dnia 8 January 1815 roku odracznąc, a celem pewniejszego zawiadomienia należeć mających prawo do Exdywizyi w Krasławiu odbywającej się w kraiu i za granicą naydniących się Prezydentów, ieszoze raz Awizacyą do gazet Petersburskiej, Warszawskiej i Kurjera Litewskiego das postanowiwazy, jako w przeciagu trzech miesięcy od datty dzisieyszey wziąć całą sprawę do oczewistey namowy spodziewa się, tak aby przed upłynieniem zamierzonego takiego terminu strony wszystkie konieczno bez żadney wymowki zebrały się i należności swoich sub amissione rei Remissą zadeklarowaną dowodziły po raz ostatni zastrzega — 1814 9bra dnia 7g^o w Krasławiu. —

Jan Swolynski Sędzia Ziemski Dryzień. Exdywizor Prezydujący.

Szymon Pakosz Sędzia Ziem. Połocki Exdywizor.

Joachim Bohdanowicz Sędzia Ziem. Lepel. Exdyw.

Ignacy Czyż Sędzia Ziem. Oszmian. Exdywizor.

Konstanty Masłowski Pisarz Grodz. Zawiley. Exdyw.

Jerzy Ciellicia Exdywizor. Regent.

2 W Sądzie Ziemskim Wileńskim odchodziła Sprawa Konkursowa między Wierzycielami Zeszłego WJX. Józefata Mirskiego Kanonika Wileńskiego, w której, ażeby tak Sukcessorowie, jako też wszyscy Kredytorowie pomienionego WJX. Kanonika Mirskiego sub Amissione causae, a Debitorowie, że w niestanności oczewisty nastąpi wyrok; a zatym niedogodności własney winie przypisać będą powinni, do iednoczasowey następney łączyli się rozprawy, uczyniono zastrzeżenie, żeby o tém każdego interesującego doszła wiadomość niniejsza trzykrotna podaie się awizacya.

5 Przewodnią Remissy Sądu Głównego Litewskiego zgo Departamentu Gubernii Grodzieńskiej Taxę i Exdywizyą Funduszów W. Stefana Niezabytowskiego Podkomorzycza Nowogródzkiego, determinującej, Sąd Taxatorsko-Exdywizorski też Remissą naznaczony, w terminie przez nią zakryślonym, na dzień 20sty ominionego miesiąca Oktobra w komplecie z osób pięciu, to jest: WW. JPanów Rafała Czyża Prezesa Ziemskiego Brzeskiego, Dominika Suchodolskiego był. Sędz. Ziem. Wołkow., Marcina Cholewińskiego był. Pisarza Ziemskiego Grodzieńskiego, Ignacego Tarrasowicza Sędziego Grodzkiego Prużańskiego i Franciszka Terajewicza Regenta Granicznego Nowogródzkiego, złożonym; do Dóbr Miratycze Kur-

czowskie zwanych, w Powiecie Nowogródzkim położonych, zebrawszy się: Juryzdykcyą swoją ufundował, i w porządku właściwych pierwszemu zjazdowi działań pod stannością stron na ten termin przybyłych, przepisy Dekretu Remissynego spełniając, administracyą majątków Debitora ustanowił; komportacye z rodzaju interessu należne uznał, wymiar oddany konkursowi ziemi Komornikom poruczył, tym, i administracyi prawidła zakresił, i powtórne Exdywizyi otworzenie się na dzień 1szy Sierpnia 1815 roku naznaczywszy, ogłasza trzykrotnie o tych swoich postanowieniach przez gazetę tym celem: aby na pomieniony ostateczny zjazd Juryzdykcyi Taxatorsko-Exdywizorkiey, wszyscy W. Stefana Niezabytowskiego Wierzyciele z dowodami swoich dopomnień, pod upadkiem onych przez Sąd Główny zapowiedzianym, osobiście, lub przez umocowanych stawali. — Roku 1814go Oktobra 5igo dnia.

Adam Walski Ziem. Granicz. Powiatu Nowogr.
i Sąd Exdywizor. Regent.

2. Sąd Główny Litewsko - Wileński Departamentu drugiego, po przewołaniu Regestru Remissynego do ostatniego wpisu, że wkrótce przystąpi do Sądzenia z dalszych Regestrow Spraw Appelacyynych, o tym strony interessowane uwiadamia — Nowembra 13. dnia 1814. Roku.

Sowietnik i kawaler Wincenty Rogalski.
Regent Ignacy Choroszewski.

OSWIADCZENIA.

1. Roku 1814 gbra 14 dnia — Na podany ze strony JW. Józefa Wołodkowicza Marszałka Gubernskiego Minskiego w Ru idącym 1814 Julii 4 do Gazet przeciwko mnie niżey podpisaney Manifest, tyle się odpowiada — Nic innego w nim naydywać niemożna, jak niepowsiażniony zapęd — Tym od lat już kilku mąż mój prowadzony, nie tylko duszę swoją zdać się nasycać, ale różne z nich koncypując sceny (z pewnymi coraz odmianami) stara się tylko bawić Publiczność — Pozbawiona spokojnego pożycia, wyzuta z swobodnego majątku, skrzywdzona w rozwodowej Sprawie na honorze, w końcu zupełnie opuszczona przez Męża, tym bardziej zamilczec krzywd moich nie mogę, gdy ten nowemi ie ożywia zrędy — Sam fortelnie przedemną i Kredytora mi swoimi (jak to nayrzeczywiście dowodzi list własnoręczny w Roku 1812 Februar: 3 do Officyalisty JPana Wroblewskiego pisany, w Sądzie Głównym Litt: przy odchodzący Sprawie protestowany) poddawszy się pod Exdywizyą, mnie zagradza godziwego i koniecznego ratunku — Sam niezliczonemi sposobami dążąc na zgubę moją i tychże Kredytorów, śmie przeciwie wrażeń, jakoby pdemnie zapowiedziany konkurs, jest obrócony ku ich szkodzie i oszukaniu — Nagania poczynione przezemnie nadgrody Plenipotentom i Kommissarzom, którzy opuszczoną i przesladowaną przez niego bronią i zastępując żonę, w miarę ich poświęcenia się, dosyć ograniczenie są nadgrodzonemi — Ja zaś inaczej o moich postępkach i zamiarach sądząc, i inaczej spodziewając się też samą Publiczność, do której mąż mój tylekroć przemawiał, naklonioną słysząc, tak chciałabym sobie konkludować — Jeżeli exdywizyą moją zadeklarowała, i ta mi już dana, więc otwarcie, rzetelnie, bez niczyjej zdrady, nie dla oszukania Kredytorów, ale dla ich rychłej i powinney satysfakcyi — Nieszczęśliwam niczego cohy im miało zawodną jakąś wystawić nadzieję; za upadkiem wszakże zdobytey, na mnie nieprawey komplianacyi, exdywizya mi niepotrzebna — Ofiara ta przedczesna ze stratą własną, iedynie dla spokojności i dogody wierzycieli zrobiona, jest nader wielką i świętą — niech zatem publiczność wzajemne nasze piśma raczy uważać za takie, iakimi one są — Niech na ich zamarkowanym rysie przekonania swojego nieopierając, ze chce cierpliwie doczekać końca, którego w zbliżonym inż dosyć momencie, przez Juryzdyczną opinią, odkrywając prawdziwe każdego z nas intencye, a z niemi weryfikując rzetelne skutki, będzie zdolniejszym wyswiecić, co nasze i Kredytorów naszych zrządziło nieszczęście — Dattam w Wilnie ut supra.

Karolina z Hrabów Brzostowskich Wołodkowiczowa.

Roku 1814 Mscia gbra 17 dnia. Po odwołaniu Sądów przed Aktami Ziem. Pttu Wileń. stawiając osobiście W. JPan Mikołay Umecki Porucznik b. W., Polch, takowy Remanifest do Akt podał.

Przyjąłem Adam Danksza Ziem. Pttu Wileń. Regent.

Excerpt z Protokółu Potocznego Ziemskiego Powiatu Stuckiego Oświadczenia w dacie poniżej wyrażoney zanieżonego, pod pieczęcią Urzędową Ziemską Powiatową Stucką, za opłatą Poszlu stronie potrzebującej jest wydany.

Roku tysiąc ośmset cztertnastego Miesiaca Octobra dwunastego dnia przed Aktami JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Ziemskimi Powiatowemi Stuckimi Oświadczenie w Imieniu JW. Jmość Panny Julianny Buczynskiej Administratorki, za Ukazem Kollegialnym wybranej, oraz całego Zgromadzenia Zakonnio Nieswiskich Reguły Oyca S. Benedykta, czyni się z następnych powodów — w Roku Tysiąc siedmset dziewiędziesiąt siódmym Mscia Aprila szesnastego dnia zeszli z tego Swiata JWW. Michał i Katarzyna Bernowiczowie, Aktualni Stamu Konsylnarze, oraz Marszałkostatwo Powiatu Stuckiego, summy tak funduszowej w części, iako też Manualney, a w ogóle sto tysięcy złotych Polskich, zapożyczyszy rękodaynie, u zeszłej JW. Xieni Eufemii Szaniawskiej, i całego Zgromadzenia Zakonnio Konwentu Nieswizkiego; oddanie tey summy ewikocyą na Dobrach Hrozowie, i wszelkich Dobrach, oraz J. nekwitacyą uręczając w przypadku nie opłacenia tey summy w Roku tysiąc siedmset dziewiędziesiąt osmym, Mscia Aprila szesnastego dnia, opisali — Stało się iż Klasztor Benedyktynek Nieswizkich niebył natrętnym zdęcia z lokaty swey summy, a zeszli JWW. Bernowiczowie pod exystencyą Xieniow Eufemii w całku, a pod życiem Scholastyki Szaniawskiej opłacając w części procenta. kiedy tém razem okazywali pewność lokaty, nie troszczył się Klasztor o bezpieczeństwie funduszowej i manualney swey summy, lecz zgon Xieni obu Szaniawskich, wybranie na ten Urząd Abundancyi Mirskiej, zmiana miejscowych Plenipotentów, i Kommissarzów, oraz postanowienie za Plenipotenta, nie wiadomo z jaką mocą, a razem i Kommissarza W. Józefa Dukszynskiego, inną zupełnie dla Klasztoru zrodziło postać: zeszła bowiem Abundancya Mirska Xieni, czy to przez słabość zdrowia, czyli też nadto zaufając W. Dukszynskiemu, nie nadto wiele myślała, a może i moiey mogąca myśleć o poprawie Klasztornych interessów; w ustawicznych tylko, a bezkutecznych cierpieniach i przykrościach od swojego służ; kończąc życie, prawie w pół Roku urzędowania, zostawiła Klasztorowi po sobie wszystko w nie porządku, do iakiego starano się zawaze Konwent naklonić i tego dokazano — Wybrana została Xieni JW. Teofila Kościuszkówna, ale i ta chcąc dzwignąć Klasztorne interessa do upadku zbliżone, nie tylko tego dokazać niebyła w stanie, lecz nadto osoby nieukontentowane, a między którymi W. Dukszynski, do tyła potrafiły, że tę szanowną Matronę od Urzędu suspendowano, a na tey miejsce przeznaczo Administratorki: ponieważ jednak Rząd zupełny nad ogólnemi Dobrami, i interessami nietylko W. Dukszynskiemu nie był odjęty, ale nadto Archiwa Klasztorne wszystkie przez tegoż Dukszynskiego pod zawiadownstwo, pierwo bez opisanja zabrane, wnąw onemu poruczone zostały; Interessa więc wszystkie w nieładzie, papiery rozsypane, a dobra przy nieprawem wiadaniu, adla Zakonnio nayuciążliwiej, w ręku W. Dukszynskiego zostały. Jedniakowoż Teofila Kościuszkówna Xieni, przed wtargnieniem do Kraiu Nieprzyjaciela usiłowała koniecznie z Sukcessorami JWW. Bernowiczów, rozpocząć proceder, i tego dokazała. Wydane zostały pozwy do Ziemstwa Stuckiego, ale wszczęta rewolucya w Kraiu, i przedłużenie wojny, uczyniło to wszystko bezskutecznym; posiadniey zaś, gdy rzeczona Teofila Kościuszkówna Xieni pozbawiona została i cienia Rządu, choć go istotnie co do papierów i Dóbr w ręku nie miała, Jey Następnice w tytule Administratorek, nie myśląc, a może i nie mogąc również myśleć, o tey i innych summach, zwyczajnie iak Zakonnice, nigdzie wydalać się nie mogąc, a tém samem i wiadomościów nie posiadając, nie tylko nic nieuczyniły, lecz nadto sam W. Dukszynski, któremu nie mogły być niewiadome Ustawy Kraiowe, który stanowił Arbitralnie wszystko, a który mógł i wiedzieć był koniecznie powinien, o wszystkich obrótach Klasztornych Debitorów, nieuczynił o summach żadnych zabezpieczających ich szródków; co więkza nie wniósł nawet do Oblaty, ani iednego ani wszystkich Obligów; lecz mało na tém, gdy za Ukazem Kollegialnym zebrała się w Roku niniejszym do Klasztoru Zakonnio Nieswizkich Kommissya, chociaż ze strony Zakonnio i Kommissyi było rekwirowano oddanie Archywów, lecz W. Dukszynski, dzisiejszy Graniczny Sędzia, nie dopełniał tego; i na szkodę Klasztoru dopełnić niechoiał: mało zaś dbając o summy funduszowe i manualne: obojętnym okiem pozierał i nato, kiedy prawie ze wszystkich stron przygraniczających, w przeciągu lat trzech, więcey niżeli Włók kilkanaście, używalney Klasztorney zabrali Ziemi. Te smutne dotkliwosci odkryły się dopiero po czasie, ale naydotkliwszą było wiadomością dla Klasztoru, gdy przyjaźni Zgromadzeniu, w dodatku Gazety Kuryera Littgo Sub Numero piędziesiąt siódmym wyczytawszy ogłoszoną przez Minską Skarbową Jzbę sprzedaż Majątku Hrozowa i Sciepkowa Dzieciwtu JWW. Bernowiczew uległego, dali zarazem wiadomość i Klasztorowi, Smutne to doniesienie dało poznać Zakonnicom, że Oblig im od zeszłych JWW. Bernowiczów służący, oblatowany pewnie nie jest, boby Juryzdykcyą, pod której wiadomością Dobra dłużnika leżą; niewydała urzędowego Swiactwa — Boiażn więc iesli nie utraty, w całku sta tysięcy złotych Polch, lub od niey procentu, tedy obawa, rozwlekłego Procestu, kazała Oświadczyć się, pójść z doniesieniem o tym ważnym wypadku, do swojej Dyecezalney Zwierzchności, a zyskana rezolucya na-

chciała przedstawić wszystkie okoliczności, oraz obawy, miejscowemu Administratorowi. Przybył i ten do Nieświża, odkryto wszystko, co odkryć można było, ale i ten bez papierów, bez Arohiwów, słowem bez żadnej wiadomości, informując się od uproszonego Plenipotenta, dojrzał tę pewność, że na JWW. Bernowiczach już pierwszy Contumacyjny R. ku tyjąc osiemset cztertnastego, Młca Julii trzeciego dnia w Sądach Ziemskich Słuckich zakroczył Dekret. Wypadło więc z porządku, zaczęty, acz niedawno, konkludować Proceder: ale JWW. Bernowiczowie znając iż nie mogą odeprzeć sprawiedliwej Zakonnic pretensyi, a chwytając się dogodnych tylko dla siebie środków, starają się przeciąć wszystko, aby Konwikoya niepadała na Maiątkach, Bobowni, Starosielce i dalszych — Przewidując zatem Klasztor, iż tymczasowie może mieć trudność, w rozciągnięciu swoich Konwikoyów, zmuszony jest przez niniejsze Oswożenie zażalać W. Sędziego Dukszynskiego, jako pierwszego twórcę swej straty; pomawiać Jego czynności wszystkie, któreby stały się szkodliwymi oraz uciążliwymi. Niechcąc ale z musu zażalać także Klasztorze wszystkie osoby, które się również przyczyniły do jego cierpienia i nieszczęścia, zażala JWW. Bernowiczów, którzy na zakrycie Maiątku swoich Rodziców, a Debitorów Klasztornych, już pod różnymi pretextami starają się osłaniać mienie dłużników — Zażalając zaś, nim zwyczajnymi drogami, a przez Ustawy wskazanemi pójdą Zakonnice przez wszystkie szczeble po uzyskanie należności, nim zyszcza sprawiedliwość w Jurdykoyach — Oświadczają jeszcze przed Sądem i Powierzchnością, że summy oraz Maiątki Duchowne są pod szczególną JEGO IMPERATORSKIEJ MOSCI Opieką, że one nigdy zaginęć u nikogo nie mogą, że wreszcie ktobykolwiek miał chęć kupienia Maiątku Hrozowa, Sciepkowa i dalszych, lub innym jakim prawem zająć, zawsze oto Zakonnice na dzierżawcach dochodząc będą swej należności, a przy tem znać deją, iż nawet na tych osobach, które się do strat przyczyniły, poszukiwać będą onychże — To Oświadczenie z mocy Plenipotencyi podpisuję — Graniczny i Ziemski Powiatu Słuckiego Regent — Adam Dobkowski —

LICYTACYA

3 Kommissya Kwaternicza miasta Wilna podaje do powszechney wiadomości, iż skutkiem przedpisania Zwierzchności Dom JW. Prezydenta Lubańskiego w mieście Wilnie na ulicy Wileńskiej pod Nrem 697 położony będąc dopiero przez Kommissyą Kwaterniczą wyreperowanym, żeby nie pozostawał bez należnego użytku, wypuścić ony w arędowną roczną więcej dającemu possessyą — Życzący przeto takowy Dom arędować, mają się iawić do Kommissyi Kwaterniczey w dniach 14tym, 14tym, i ostatecznym 21szym terażniejszego miesiąca 9bra — w którym dniu najwyższą arędę dającemu wydany zostanie jednoroczny arędowny Kontrakt — i w tym celu niniejsza publikata w Kuryerze Litewskim pomieszcza się. — 1814 roku 9bra 11go dnia.

OGŁOSZENIA PRYWATNE.

2. Ru 1814 Nowembra 3 dnia uwiadomienie z odezwą do Familiów WW. Wilbików i Morgiewiczów.

W. JPan Zygmunt Wilbik Porucznik b. woysk Pol. skutkiem nieszczęśliwych dla siebie wielorakich wydarzeń, będąc osłabionym na zdrowiu i umyśle, gdy u XX. Bonifratrów Wileńskich w roku 1812 żyć przestał — Niżej piszący się mając syna iego Waleryana Wilbika z matki W. z Morgiewiczów Wilbikowey (w przodku męża zmarley) Urodzonego, w Domu swoim Golminianch Alias Zyżnopolu zostawionego, gdy niewiada gdzie się znajduje po Oycu Familia, zgłaszał się nieraz do Familii po matce toiest do WW. Morgiewiczów w Powiecie Kowieńskim w maiątku Nisko Dworcu mieszkających, iżby ci jako mający tego nieletniego Waleryana Wilbika po matce fundusz, tak iego samego odebrali iakoteż różnie rozrzuconey po oycu ruchomości dochodzili. — Lecz kiedy żadney po tylokrotnych odezwach nieodbiera odpowiedzi, znajduje się w obowiązku przez publiczniejsze zgłoszenie się wzywać Familie tak WW. Wilbików iakoteż WW. Morgiewiczów iżby raczyli zjechać do maiątku Golminianch Alias Zyżnopolu w Powiecie Upitskim w parafii Kryniczynskiej położonego, już dla odebrania nieletniego sierotę JP Waleryana Wilbika, iakoteż pozyskania wszelkich pozostałych po iego oycu funduszów do wyświecenia których, ile wiedzieć mogą, nieubliżę moicy rze-

telney pomocy piszący się Tadeusz Bystram b. Prezydent Ziem. Pttu Upit.

5. Sukcessorowie zmarłego JW. Ignacego Zienkowicza Kanonika Wileń. uwiadamiają, iżby mający do zeszłego Kanonika swe pieniężne pretensye raczyli zgłosić się do pałacu Zienkowiczowskiego w Wilnie na ulicy Trockiey pod Nrem 394, w przeciągu czasu dwu-miesięcznego, toiest do 1go Januaryi 1815 roku, w przypadku opóźnienia się będą sobie przyczyną do nieodebrania należności. Dat 5 9bra 1814 roku. Jan Zienkowicz Putkownik woysk Polskich.

3. James Ons rodem Anglik od lat trzech i pół porzucił swoją żonę dotąd przy dworze J. J. Z. Dymitra Czetwertyńskiego zostającą, i do tego momentu w niewiadomych zostaje stronach, ktoby o nim wiedział, niech da wiadomość do wyżej wspomnianego miejsca: wzrost iego mierny, twarzy pociągawey, brunet, ma lat 48 — Oto nayspokorniey uprasza iego żona z domu Maryanna Wyszyńska.

3 JW. Konstancya z Jezierskich Jenerałowa Wendorffowa, z córkami swoimi Ludwiką i Magdaleną Wendorffownami Sukcessorkami zeszłego s. p. JW. Ignacego Wendorffa Jenerała woysk Polskich i Kawalera, do rozprawy przed Sądem Ziemskim Powiatu Słuckiego urodzonego Jana Meysnera, Bankiera niegdys Warszawskiego, oraz iego żonę iezli są w życiu, tudzież oboięy plci tego Meysnera potomstwo, gdziekolwiek się znajdnie, przed Sąd Ziemski Powiatu Słuckiego na roki Ziemskie następney kadencyi Trzykrólskiey ku rozprawie zapożywiają.

2 W handlu nowozałożonym Tichona Zaycowa, w domu niegdys Jocherowey pod Nrem 13 w mieście Wilnie na przeciw pałacu JW. Hrabini Brzostowskiej Starościny Puńskiej, idąc ku Ostrey Bramie położonym, znajdnie się świeżo transportowane Konfitury Kijowskie, w różnym gatunku z fruktów i Jagod na Sucho i w Ulepie smażone, oraz Syrop do wody wielu gatunkowy, dostać tego można w każdej porze za bardzo stosowną cenę.

3. Niżej podpisany pełnomocny Plenipotent JW. Jana Samuyłowicza Rożersona aktualnego Stanu konsyliarza Leyb-Medyka, za wyraznym zleceniem uwiadamia publiczność, iż pryncypała dziedziczny maiątek w Powiecie i Gubernii Mińskiej rozpołożony, Naysmłodziwicy Jemu darowany, może się wyprzedać wiecznością ogulem lub częściami: cztery znaczniejsze Funda iakoto Dory, Pierszate, Starzynki, Andryuszki, a w onych sześć folwarków obeymujących, od Wilna mil siedymnaście od Mińska zaś osim, tudzież między pomniejszych targowemi Miasteczkami Rakowem, Iwieńcem, Wolożyuem, Koydanowem i Gródkiem sytuowany, ze wszelkim należywym zagospodarowaniem i zabudowaniami fundowymi z rzekami i ruczajami młynami; różnego gatunku lasami, naywyborniejszą ziemią, dobrze ugnioną i sianożęciami, wedle ostatney rewizyi dusz męzkich pańszczyznianych tysiąc dziewięćset trzydzieści siedm, tudzież chat włościańskich około pięćuset, w takowymże maiątku znajduje się intraty roczney ogulem blisko dwodziestu tysięcy rubli srebrnych — Ktoby życzył weyść w nabycie pomienionego akorstwa celem dostatecznego o wszystkich szczegółach ekonomicznych pojaśnienia się, naostatek zamiarem powzięcia finalney wiadomości o cenie tegoż maiątku, może udać się do miejsca rezydencyi niżej podpisanego Dory zowiącego się, gdzie o wszystkim doskonałą powezmie informacją. Plenipotent Praporczyk Alexander Myszycki.

1 Jest do przedania karetta poczwórna, mało używana, dobrej roboty — życzący zechce się udać do niżej podpisanego, mieszkającego w domie JW. Wyoogierdowey na ulicy Sawicz na dole.

Maciey Raczkowski.